ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΕΛΛΑΔΑ – ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ – ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΣΚΟΠΙΩΝ

ΜΠΕΤΤΥ ΛΑΡΔΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΟΕΥ Α’

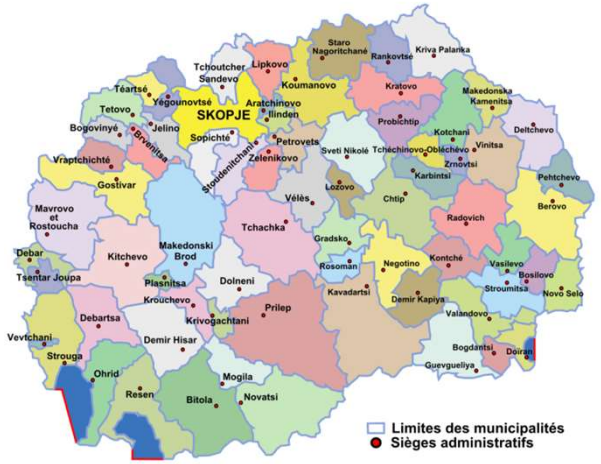

Προφίλ χώρας: Βόρεια Μακεδονία

Πρωτεύουσα:	**Σκόπια**
Έκταση:	**25.713 τετρ. χλμ** *(1/4 Ελλάδας)*
Πληθυσμός:	**2.076.255 (31.12.2019)**
Νόμισμα (δηνάριο)	**1 € = 61,6 δηνάρια** *(μέση τιμή 2020)*
ΑΕΠ *(τρέχουσες τιμές)*:	**10,8 δισ. € (2020)**
ΑΕΠ *(ρυθμός ανάπτυξης)*:	**-4,5 % (2020)** *+*3,6% 2021 εκτ. ΠΤ*
Κατά κεφαλή ΑΕΠ:	**5.187 € (2020)**
Πληθωρισμός:	**1,2 % (2020)**
Εργατικό δυναμικό:	**950.858 (2020)** *συνεχώς μειούμενο λόγω brain drain*
Ανεργία:	**16,4 % (2020)**
Κατώτατος μισθός:	**≈ 200 € (Οκτ. 2018)**
Μέσος Καθαρός Μισθός:	**≈ 442 € (2020)**
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης:	**5,516 εκατ. ευρώ (51,2 % του ΑΕΠ (2020)**
Ελλ. Εξαγωγές	**451,7 εκατ. € (2020)** *ετήσ. μετ. -34%*
Ελλ. Εισαγωγές	**175,5 εκατ. € (2020)** *ετήσ. μετ. -1%*

Οικονομικό περιβάλλον της Βόρειας Μακεδονίας

Οικονομικά Στοιχεία Βόρειας Μακεδονίας	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ονομαστικό ΑΕΠ (εκατ. ευρώ)	9.072	9.657	10.038	10.744	11.209	10.766
Μεταβολή ΑΕΠ (%)	3,9	2,8	1,1	2,9	3,2	-4,5
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	4.382	4.659	4.839	5.175	5.398	5.187
Ανεργία (%)	26,1	23,7	22,4	20,7	17,3	16,4
Πληθωρισμός (%)	-0,3	-0,2	1,4	1,5	0,8	1,2
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-3,5	-2,7	-2,7	-1,8	-2,0	-8,1
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	38,1	39,9	39,4	40,4	40,7	51,2
Ισοζύγιο τρεχ. συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-2,0	-2,9	-1,0	-0,1	-3,3	-3,5
Συναλλαγματική ισοτιμία (δηνάριο / €)	61,6	61,5	61,5	61,5	61,5	61,6
Συναλ/τικά διαθέσιμα (εκατ. ευρώ)	2.262	2.613	2.336	2.867	3.263	3.360

Πηγές: Στατιστική Υπηρεσία Βόρειας Μακεδονίας/ Υπουργείο Οικονομικών Βόρειας Μακεδονίας/ Κεντρική Τράπεζα Βόρειας Μακεδονίας

ΕΛΛΑΔΑ
☺
ΒΑΣΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ

- Η Ελλάδα αποτελεί **αγαπημένη επιλογή** των πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας για **τουρισμό, αναψυχή και αγορές**.

- Τα ελληνικά θέρετρα προσφέρουν την πιο εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στη θάλασσα, που την καθιστά ιδανική επιλογή για τις καλοκαιρινές διακοπές, ενώ παράλληλα προσφέρουν διαφοροποιημένο τουριστικό προϊόν και πολλές επιλογές σε όλες τις οικονομικές βαθμίδες επισκεπτών.

- Η σχετικά πρόσφατη **βελτίωση του οδικού δικτύου** (2018) που συνδέει τις δυο χώρες, με την ολοκλήρωση του τμήματος του Πανευρωπαϊκού Διαδρόμου Χ που διέρχεται από το έδαφος της Βόρειας Μακεδονίας, καθώς και η απ' **ευθείας αεροπορική σύνδεση** Σκοπίων – Αθήνας με την AEGEAN, μείωσε τον χρόνο του ταξιδιού και έφερε τις δύο χώρες ακόμη πιο «κοντά», διευκολύνοντας την πρόσβαση και στη νότια και νησιωτική Ελλάδα.

- Προς αυτή την κατεύθυνση, η βελτίωση και **αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου**, θα διευκόλυνε, έτι περαιτέρω, τόσο την επιβατική όσο και την εμπορευματική κίνηση.

ΕΛΛΑΔΑ
☺
ΒΑΣΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ

- Υπό αυτό το πρίσμα, θα βοηθούσε η στοχευμένη προβολή του τουριστικού προϊόντος, με τη μορφή ειδικών εκδηλώσεων, τις οποίες θα μπορούσε να διοργανώσει το Γραφείο ΟΕΥ-Σκοπίων, σε συνεργασία με κλαδικούς και επαγγελματικούς φορείς, Επιμελητήρια, Δήμους, Περιφέρειες ή/και επιχειρήσεις.

- Συχνά, λόγω χαμηλού κόστους, προβάλλονται στην εδώ αγορά, ιδίως από τα τοπικά τουριστικά γραφεία, πακέτα διακοπών, εκτός κύριας καλοκαιρινής περιόδου. Το γεγονός αυτό συμβάλλει στην παράταση του χρόνου λειτουργίας των ξενοδοχειακών μονάδων, κυρίως στη Βόρεια Ελλάδα. Υπάρχει, ωστόσο, περιθώριο και για πακέτα υψηλότερων προδιαγραφών που να απευθύνονται στο αντίστοιχο εισοδηματικό κοινό της Βόρειας Μακεδονίας.

- Το πανδημικό 2020, η υγειονομική κρίση και το κλείσιμο των συνόρων δημιούργησαν δυσμενείς συνθήκες για τις διμερείς τουριστικές ροές μεταξύ Ελλάδος και Βόρειας Μακεδονίας. Ωστόσο, στη συνείδηση των πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας η Ελλάδα τοποθετείται σταθερά στις αγαπημένες προτιμήσεις τους, ιδίως για τις καλοκαιρινές διακοπές.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
&
ΠΑΝΔΗΜΙΑ **COVID-19**

- Ο τουρισμός και η βιομηχανία φιλοξενίας επηρεάστηκαν σοβαρά και στις δύο χώρες (Ελλάδα & Βόρεια Μακεδονία), κατά τη διάρκεια του lockdown, εξ αιτίας της πανδημίας Covid-19.

- Λόγω των περιοριστικών μέτρων και των κλειστών συνόρων με την Ελλάδα, οι πολίτες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος δεν επέλεξαν, ως είθισται, παραθαλάσσιες καλοκαιρινές διακοπές, επηρεάζοντας έτσι θετικά την εγχώρια τουριστική βιομηχανία, αλλά επιφέροντας απώλειες στις τουριστικές περιοχές της Ελλάδας και κυρίως της Βόρειας Ελλάδας.

- Ο αριθμός των οδικών αφίξεων (διελεύσεων) από τη Βόρεια Μακεδονία στην Ελλάδα πέρυσι μειώθηκε σε περίπου 500.000, ή μείωση 84,5%, από 3 εκατ. περίπου το 2019, λόγω της πανδημίας και των κλειστών συνόρων, σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (INSETE).

- Απώλειες, το 2020, κατέγραψαν και οι επιχειρήσεις της Βόρειας Μακεδονίας που ασχολούνται με τον τουρισμό και τη φιλοξενία, ιδίως ως προς τις εισροές ξένων τουριστών.

- Η μείωση της τουριστικής εισροής στη Βόρεια Μακεδονία το 2020 προσέγγισε το 80%, ως εκ τούτου η ανάκαμψη μπορεί να διαρκέσει μέχρι το τέλος του 2027, σύμφωνα με έρευνα του Μαΐου 2020 από την Ένωση Εμπορικών Επιμελητηρίων.

- Για την αντιμετώπιση της κρίσης η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας εφάρμοσε διάφορα μέτρα στήριξης της οικονομίας, μεταξύ των οποίων ήταν και η διανομή κουπονιών για τον εγχώριο τουρισμό για άτομα και νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα, η οικονομική ενίσχυση των εταιρειών που επλήγησαν περισσότερο από την πανδημία, η ενίσχυση του μισθολογικού κόστους για τις εταιρείες που αναγκάστηκαν να κλείσουν, ώστε να κρατήσουν το προσωπικό που απασχολούσαν κλπ.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
&
ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (1)

- Ο τουριστικός τομέας στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, προσφέρει εξαγωγικές και επενδυτικές ευκαιρίες και παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες για μελλοντική ανάπτυξη.

- Μολονότι είναι μια μικρή, αναπτυσσόμενη & περίκλειστη χώρα των Δυτικών Βαλκανίων, διαθέτει κάποια πλεονεκτήματα, όπως ήπιο κλίμα, ποικίλους ιστορικούς και θρησκευτικούς χώρους και μνημεία, φυσική ομορφιά και αξιοθέατα, όπως οι λίμνες Αχρίδα, Πρέσπα και Δοϊράνη, καθώς και ψηλά βουνά κατάλληλα για κατασκήνωση, πεζοπορία και χειμερινά σπορ.

- Ο πιο δημοφιλής τουριστικός προορισμός της χώρας, ο οποίος συγκέντρωσε σχεδόν το 80% των τουριστικών εσόδων της Βόρειας Μακεδονίας, είναι η λίμνη της Αχρίδας. Η πόλη της Αχρίδας προστατεύεται ως μνημείο ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς από την UNESCO.

- Οι τουρίστες που επισκέπτονται την χώρα είναι κυρίως από την Τουρκία, την Ελλάδα, τη Σερβία, τη Βουλγαρία, τις Κάτω Χώρες, την Αλβανία και τη Γερμανία.

- Το 2019, η πραγματική συμβολή των ταξιδιών και του τουρισμού στο ΑΕΠ για τη Βόρεια Μακεδονία ήταν 1 δισ. δολάρια ΗΠΑ (σε σταθερές τιμές του 2011). Η πραγματική συμβολή των ταξιδιών και του τουρισμού στο ΑΕΠ της Βόρειας Μακεδονίας αυξήθηκε από 0,5 δισ. δολάρια το 2000 σε 1 δισ. δολάρια ΗΠΑ το 2019, με μέσο ετήσιο ρυθμό 4,47%.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
&
ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ (2)

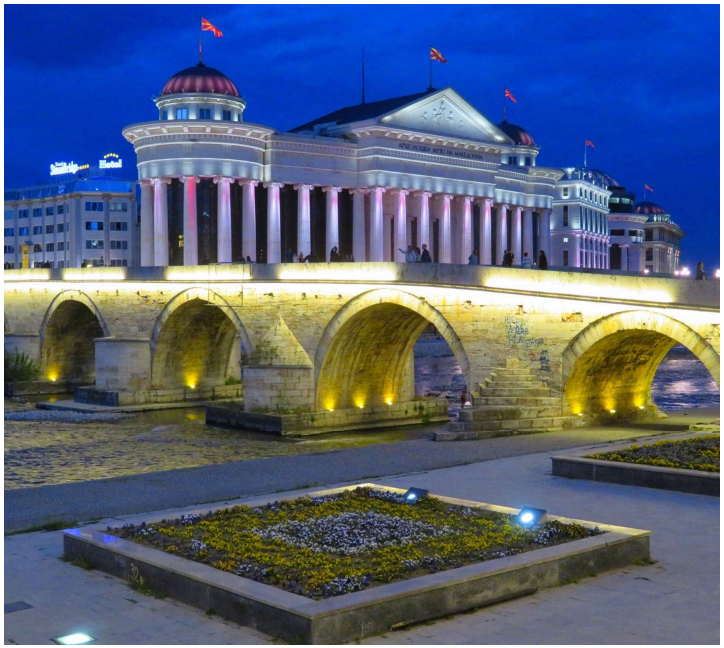

- Η Ελλάδα αποτελεί σημαντική χώρα προέλευσης αλλοδαπών τουριστών για τη Βόρεια Μακεδονία και βρίσκεται σταθερά μεταξύ των πρώτων θέσεων ως προς τις αφίξεις στη χώρα. Σε μεγάλο βαθμό, κίνητρα για την επίσκεψη Ελλήνων στη Βόρεια Μακεδονία αποτελούν η πραγματοποίηση φθηνών αγορών αγαθών και υπηρεσιών (π.χ. οδοντιατρικών), αλλά και η επίσκεψη στα καζίνο στα νότια της χώρας.

- Ειδικότερα, το 2020 οι κυριότερες χώρες προέλευσης ξένων τουριστών-επισκεπτών στη Βόρεια Μακεδονία ήταν: η Ελλάδα με 12,8% του συνολικού αριθμού (από 7,6% το 2019), η Σερβία με 9,9% (από 7,9%), η Αλβανία με 9,8% (από 3,6%), η Τουρκία με 9,6% (από 14,8% το 2019) και το Κόσσοβο με 9,6% (από 3,3% το 2019).

- Κυριότερος τουριστικός προορισμός, το 2020, υπήρξε η περιοχή των Σκοπίων, την οποία επισκέφθηκε το 44,1% των αλλοδαπών τουριστών, ήτοι 111.496.

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

- Ο τουριστικός τομέας στη Βόρεια Μακεδονία προσφέρει ευκαιρίες στις ελληνικές επιχειρήσεις για επιχειρηματικές, επενδυτικές και εμπορικές δραστηριότητες και εμφανίζει προοπτικές για περαιτέρω μελλοντική ανάπτυξη στη διμερή συνεργασία ταξιδιωτικών γραφείων και πρακτορείων (π.χ. **διασυνοριακός τουρισμός** με κοινά τουριστικά πακέτα για επισκέπτες τρίτων χωρών, ή δημιουργία στοχευμένων θεματικών διασυνοριακών **τουριστικών δράσεων αθλητικού, γαστρονομικού, εμπορικού, αγροτικού, θρησκευτικού ενδιαφέροντος** κ.ο.κ.).

- Δεδομένων των **ελλειμματικών υποδομών** τουρισμού της χώρας, υπάρχουν περιθώρια δραστηριοποίησης ελληνικών επιχειρήσεων στον τομέα των **κατασκευών**, ο οποίος συμπαρασύρει και τον τομέα των **δομικών υλικών και του ξενοδοχειακού εξοπλισμού.**

- Σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες και δυνατότητες συνεργασίας προσφέρονται και στους οικονομικούς τομείς που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό, όπως **μεταφορές, τροφοδοσία κλπ**.

- Επενδυτικό ενδιαφέρον εντοπίζεται στην αξιοποίηση χρηματοπιστωτικών οργανισμών (Παγκόσμιας Τράπεζας, EIF, EBRD, κλπ) καθώς και **χρηματοδοτικών προγραμμάτων διεθνών οργανισμών και αναπτυξιακών φορέων** που στοχεύουν στην προώθηση του τουρισμού. Ενδεικτικά αναφέρονται το διασυνοριακό πρόγραμμα Ελλάδος–Βόρειας Μακεδονίας, **INTERREG** (CBC) και διάφορες πρωτοβουλίες υποστήριξης της USAID, η οποία στηρίζει την ανάπτυξη προϊόντων τουρισμού περιπέτειας στη Βόρεια Μακεδονία, (πχ. προγράμματα για πεζοπορία, ποδηλασία και αλεξίπτωτο πλαγιάς, κλπ).

- Τέλος, για την προσέλκυση ξένων επισκεπτών η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας μείωσε το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) για τον τουρισμό από 18% σε 5%, ενώ οι επενδυτές σε έργα προτεραιότητας λαμβάνουν ειδικά οφέλη, **όπως μηδενικό ποσοστό φόρου εισοδήματος** και **μηδενικό ποσοστό ΦΠΑ κατά τα πρώτα 10 χρόνια λειτουργίας**.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ – ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΣΚΟΠΙΩΝ

Μπέττυ Λάρδα

Σύμβουλος ΟΕΥ Α'

Τηλ.: +389 2 3129456

E-mail: ecocom-skopje@mfa.gr

- Περισσότερα στοιχεία για τον τουρισμό και την αγορά της Βόρειας Μακεδονίας αναρτώνται, σε τακτική βάση, από το Γραφείο ΟΕΥ-Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη agora: (http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/859).
- Για πιο στοχευμένη πληροφόρηση οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστέλλουν τα αιτήματά τους στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, ως ακολούθως: ecocom-skopje@mfa.gr.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!